

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Prev 58/07
29.11.2007. godina
Beograd

U IME NARODA

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija: Stojana Jokića, predsednika veća, Nikole Stanojevića, Zvezdane Lutovac, Mihaila Rulića i Predraga Trifunovića, članova veća, u pravnoj stvari tužioca "AA", čiji je punomoćnik AB advokat, protiv tuženog "BB" u stečaju, čiji je punomoćnik BA advokat, radi utvrđenja osporenog potraživanja, vrednost spora 3.148.123,45 dinara, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Višeg trgovinskog suda Pž.br.3550/06 od 09.11.2006. godine, u sednici veća održanoj dana 29.11.2007. godine, doneo je

P R E S U D U

ODBIJA SE kao neosnovana revizija tuženog izjavljena protiv presude Višeg trgovinskog suda Pž.br.3550/06 od 09.11.2006. godine.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Trgovinskog suda u Beogradu X P.1021/05 od 25.01.2006. godine u stavu I odbijen je zahtev tužioca da se obaveže tuženi na plaćanje iznosa od 565.525,45 dinara sa kamatom po Zakonu o visini stope zatezne kamate počev od 02.12.1998. godine pa do isplate na ime obračunatih penala u kašnjenju zbog neisporuke robe kao neosnovan. Stavom II izreke utvrđeno je potraživanje tužioca prema tuženom u iznosu od 2.497.305,00 dinara sa kamatom po Zakonu o visini stope zatezne kamate počev od 02.12.1998. godine pa do isplate. U izreci pod III utvrđeno je potraživanje tužioca prema tuženom u iznosu od 145.290,00 dinara sa kamatom po Zakonu o visini stope zatezne kamate počev od 02.12.1998. godine pa do isplate. U stavu IV izreke obavezan je tuženi da tužiocu plati na ime parničnih troškova iznos od 389.515,00 dinara.

Presudom Višeg trgovinskog suda Pž.br.3550/06 od 09.11.2006. godine odbijene su kao neosnovane žalbe tužioca i tuženog i potvrđena je presuda Trgovinskog suda u Beogradu P.br.1021/05 od 25.01.2006. godine.

Tuženi izjavljuje blagovremenu reviziju. Reviziju izjavljuje protiv prvostepene presude koja je potvrđena drugostepenom presudom. Revizija protiv prvostepene presude nije procesno dozvoljena. Međutim, kako se iz obrazloženja revizijskih razloga može zaključiti da je revizija izjavljena protiv drugostepene presude, revizijski sud je izjavljenu reviziju smatrao procesno dozvoljenom i o njoj meritorno odlučio.

U odgovoru na reviziju tužilac predlaže da se revizija tuženog odbije kao neosnovana.

Ispitujući pobijanu drugostepenu presudu u smislu člana 399. Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik RS" br. 125/04 od 22.11.2004. godine), Vrhovni sud Srbije smatra reviziju tuženog neosnovanom.

Nižestepene presude nisu zahvaćene bitnom povredom iz člana 361. stav 2. tačka 9. ZPP na koju revizijski sud pazi po službenoj dužnosti. Bitne povrede učinjene u prvostepenom postupku iz člana 361. stav 1. a u vezi sa članom 259. stav 2. ZPP na koje ukazuje revident ne mogu biti revizijski razlog u smislu člana 398. stav 1. tačka 2. ZPP. Nižestepene presude nisu zahvaćene ni bitnom povredom određena parničnog postupka iz člana 361. stav 2. tačka 2. ZPP na koje se neosnovano ukazuje u revizijskim razlozima jer su odlučne činjenice pravilno utvrđene i u skladu su sa dokazima provedenim do zaključenja glavne rasprave. Dati razlozi za takvo odlučivanje su jasni i neprotivurečni.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, ugovorom o zajedničkoj proizvodnji od 16.12.1996. godine parnične stranke su ugovorile nastavak ranije uspostavljene poslovne saradnje u narednom periodu, koja se trebala realizovati kroz proizvodnju pumpi za gorivo na način i pod uslovima predviđenim tim ugovorom. Prema odredbama ugovora tuženi je bio u obavezi da isporučuje određenu količinu pumpi za gorivo a da ukoliko je u zakašnjenju sa izvršenjem navedene obaveze svojom krivicom, tužilac ima pravo da računa i penale u visini od 0,5% na vrednost neisporučenih proizvoda za svaki dan zakašnjenja uz mogućnost isplate penala isporukom robe - pumpi odnosno drugog proizvoda iz svog programa. Ugovorom o zajedničkoj proizvodnji od 08.03.1997. godine su regulisana prava i obaveze vezane za zajedničku proizvodnju parničnih stranaka. Tužilac se obavezao da za potrebe proizvodnje tuženom isporuči mesingane trupce, a tuženi se obavezao da proizvede delove iz auto-traktorskog programa i isporuči ih tužiocu.

S obzirom na ovako utvrđeno činjenično stanje pravilno je drugostepeni sud primenio materijalno pravo, kada je potvrdio prvostepenu presudu u delu kojim je utvrđeno potraživanje tužioca u utuženom iznosu.

Neosnovano se revizijom tuženog ukazuje da je sud odlučivao o tužbenom zahtevu tužioca iako za to nisu bile ispunjene procesne pretpostavke.

Revident pokušava da ustrajavanjem na nepotrebnoj procesnoj disciplini ospori tužiočevo utvrđeno potraživanje. Spori procesnu legitimaciju. Smatra da se o opredeljenom tužbenom zahtevu u toku postupka po tužbi nije moglo odlučivati, jer za to nisu bile ispunjene procesne pretpostavke. Revizijski sud ne prihvata ukazane revizijske razloge u tom smislu. Zadatak suda je da razreši materijalno-pravni odnos stranaka. Sud ima procesno ovlašćenje da u sporu odlučuje u granicama zahteva stavljenim u postupku, koje je zasnovano na članu 3. stav 1. ZPP. Tužilac je u toku spora nakon provedenog veštačenja opredelio tužbeni zahtev u skladu sa nalazom veštaka. Takvo opredeljenje tužbenog zahteva je u skladu sa prijavom potraživanja koju je tužilac kao stečajni poverilac podneo u postupku stečaja. Prijavom potraživanja obuhvaćeno je i nenovčano potraživanje po ugovorima, pored novčanog potraživanja iskazanog u vidu penala. Nije sporno da je tužilac utvrđujućom tužbom prvo tražio utvrđenje prava na ugovorene penale. Nesporno je i da je u toku spora preinačio zahtev. Takvo preinačenje zahteva je procesno dozvoljeno u smislu člana 194. stav 1. ZPP, jer se kreće i u okvirima prijave potraživanja. Razlozi procesne discipline na koje ukazuje revident postojali bi samo da je preinačeni zahtev izvan granica prijave potraživanja, tj. da nije obuhvaćen prijavom potraživanja. U procesnoj situaciji postojanja prijavljenog potraživanja koje je osporeno u postupku stečaja tužilac kao stečajni poverilac ima procesno ovlašćenje da tužbu preinači u toku trajanja spora u okviru prijavljenog a osporenog mu potraživanja isticanjem novog potraživanja uz postojeće nastalog preinačenjem nenovčane obaveze u novčanu i traženjem da se utvrdi ova novčana obaveza u sporu po tužbi za utvrđenje osporenog potraživanja. Upravo je to tako uradio tužilac. Stoga su bez procesnog značaja ukazani revizijski razlozi vezani za nedozvoljenost tužbe.

Prvostepeni sud je utvrdio da tuženi-revident na dan otvaranja postupka stečaja nad njim ima neizmirenu dospelu obavezu u visini od 2.491.305,00 dinara po ugovoru br. 957 od 19.3.1997. godine. Utvrđeno je i da je neizmireno potraživanje tuženog prema tužiocu na dan otvaranja postupka stečaja ne ime neisporučenih rezervnih delova 145.290,00 dinara.

Na osnovu tako utvrđenog činjeničnog stanja prvostepeni sud je dobro odlučio o tužbenom zahtevu a drugostepeni sud pravilno odlučio o žalbi tuženog odbijanjem iste i potvrđivanjem prvostepene presude.

Neosnovano revident spori pravo na utvrđivanje protivvrednosti neisporučenih stvari po zaključenim ugovorima na dan otvaranja postupka stečaja. Tačno je da je tužilac kao stečajni poverilac nenovčana potraživanja u stečaju nije opredelio i kao novčana potraživanja po ugovorima. Ne može tužilac kao stečajni poverilac zbog toga izgubiti pravo na utvrđenje protivvrednosti nenovčanog potraživanja. Nisu to procesni i materijalno pravni propusti koji vode gubitku prava kako to pogrešno ističe revident. Tužiočevo potraživanje je u momentu postupka stečaja bilo dospelu. Prijavljeno je kao dospelu ali u nenovčanom potraživanju. Kao što je rečeno trebalo je biti prijavljeno u novčanom potraživanju, a tužilac ga je kao takvog opredelio u toku trajanja postupka usaglasivši ga sa utvrđenjem koje je utvrdio veštak u toku postupka. Obzirom da je potraživanje dospelu sa danom otvaranja postupka stečaja utvrđuje se protivvrednost nenovčanog potraživanja na taj dan i od tada teče pravo na kamatu. To dalje podrazumeva da su nižestepeni sudovi pravilno postupili kada su utvrdili vrednost nenovčanog potraživanja na dan otvaranja postupka stečaja i kamatu na utvrđene iznose dosudili do dana otvaranja postupka stečaja, što je sve u skladu sa članom 100. stav 1. Zakona o prinudnom poravnanju stečaju i likvidaciji koji se primenjuje na materijalno-pravni odnos stranaka.

Cenjani su i ostali revizijski razlozi, međutim, oni ne mogu uticati na drugačije odlučivanje po izjavljenoj reviziji.

Neosnovano se revizijom tuženog pobija pravilnost odluke o troškovima parničnog postupka s obzirom da su tužiocu, pravilnom primenom odredbe člana 149. i 150. dosuđeni troškovi srazmerno uspehu u sporu.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci primenom člana 405. stav 1. Zakona o parničnom postupku.

Predsednik veća - sudija

Stojan Jokić, s.r.

Za tačnost otpravka

Upravitelj pisarnice

Mirjana Vojvodić

SM